

واکاوی مهمترین مسائل اجتماعی
شهر بیرجند

www.ketab.ir

مجموعه طرح ملی گفتگوی خانواده - ۵

واکابی مهمترین مسائل اجتماعی
شهر بیرجند

محمدعلی طالبی

نویسنده

۹۷ استان

چاپ اول

۲۰۰ نسخه

شمارگان

۱۵۰۰ تومان

قیمت

نشر ایران

طراحی هنری

گاز

چاپ و صحافی

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

دشتستان - انتشارات هامون نو

www.hamooniran.com

@hamooniran

پیشگفتار

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

جامعه ایران، همانند همه جوامعی که در معرض تغییرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی قرار گرفته اند، شالوده های زندگی گذشته اش دستخوش تغییر شده است و نظام های ارزشی و هنجاری دیروزش، قدرت و قوام و انتظام پیشین را ندارند. این تغییرات تمایز یافتگی ها و تفاوت های اجتماعی فرسایشی را برپا می دهد و در مواردی به تضادها و شکاف های اجتماعی اقتصادی و فرهنگی موجود دامن زده و تعارض ها و شکاف های اجتماعی جدیدی را نیز ایجاد نموده است.

این دگرگونی ها و تعارض ها، بر بنیادی ترین و دیرپاترین نهاد اجتماعی، یعنی نهاد خانواده هم اثراتی داشته و ساختار قدرت و روابط درونی و بیرونی خانواده را تحت تاثیر قرار داده است. به همین دلیل امروز در بسیاری از خانواده ها با مسائل و مشکلات فراوانی روبه روستیم که ترینش این است که در نظام تقسیم کار جنسیتی و والد-فرزندی در بروز و بروز خانیه، ابهام هایی ایجاد شده است؛ و این ابهام های نقشی، در روابط اعضای خانواده اختلال ایجاد کرده است، به طوری که در مواردی؛ افراد انتظارات و توقعات یکدیگر را درک نمی کنند و از برقراری یک رابطه انسانی سازنده مبتنی بر اعتماد ناتوانند؛ و اینها همه کیفیت زندگی اعضای خانواده را کاهش داده و موجب اختلال کارکردی هم شده است و در مواردی گسیختگی خانوادگی را برپا داشته است.

تفاوت ها، تعارض ها و شکاف هایی که در شرایط جدید و در اثر دگرگونی های اجتماعی و فرهنگی ایجاد شده است، لازم است به خوبی فهمیده شوند؛ صورت های عادی آنها که از اقتضائات جامعه جدید است به رسمیت

شناخته شود و اگر پیامدهای نامطلوبی دارند برای کاهش آنها چاره اندیشی شود. و اگر پدیده های غیر ضرور و قابل اجتنابی هستند، برای کاهش آنها چاره اندیشی و اقدام شود این کار مستلزم یک گفتگوی همه جانبه و فراگیر درون جامعه، درباره این مسائل و موضوعات است. گفتگویی که در مرحله اول صاحب نظران، فعالان مدنی و مدیران اجرایی و در مرحله دوم همه آحاد جامعه را در برگیرد.

با توجه به اینکه خانواده مهمترین و تاثیر گذارترین واحد اجتماعی است که کسب و کار و روابط و تعاملات درون آن، بر کیفیت کنش های اجتماعی و انسانی اعضا در بیرون از خانه هم اثر گذار است، این گفتگو می تواند با محوریت مسائل خانوادگی آغاز شود تا از خلال گفتگو درباره این واحد حیاتی اجتماعی، که ظرفیت زیادی برای دامن زدن به گفتگوهای هم گرایانه دارد، مهارت های گفتگویی ضروری برای دگیر در این گفتگو، و به تبع آن در سایر گروه های اجتماعی، افزایش یابد و بر عین حال، از خلال این گفتگوها فهم مشترکی از مسائل و مشکلات نه تنها خانواده و راه های کاهش آنها ایجاد شود و در درون جامعه منتشر شود.

بر مبنای مقدمه تحلیلی که در بالا بیان اشاره شد انجمن جامعه شناسی ایران، «طرح ملی گفتگوی خانواده» را که به ابتکار معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری آغاز شده بود، ادامه داد. بسیار مثبت و ارزنده ارزیابی می کنند به همین دلیل هیات مدیره انجمن، پیش به معاونت برای همکاری در اجرای این طرح را پذیرفت و بر اساس تفاهم نامه ای که بین دو طرف امضا شد، انجمن مسوولیت همکاری در اجرای این طرح را بر عهده گرفت. طرح ملی را پذیرفت و با استفاده از همه ظرفیت های دفتر انجمن و اجتماع عالی جامعه شناسی در سراسر کشور، به اجرای این طرح همت گمارد.

بر اساس برنامه توافق شده، قرار است در مراکز استان ها و برخی از شهر ها، مدیران دفاتر انجمن جامعه شناسی ایران (و در جاهایی که انجمن دفتر ندارد، یکی از دانش آموختگان علوم اجتماعی)، مسوولیت تسهیلگری برای برگزاری این گفتگوها را به عهده بگیرند. این تسهیلگران با همکاری مدیران

امور زنان و خانواده استان ها، از صاحب نظران و دانشگاهیان محلی، فعالان حوزه مدنی، رسانه ای و سازمان های مردم نهاد، و مدیران اجرایی دعوت می کنند تا در نشستی به گفتگو درباره مسائل خانواده و دشواری های برآمده از تفاوت ها و اختلافات نسلی در آن منطقه بپردازند. در این نشست مهمترین مسائل و چالش ها مشخص می شوند و درباره راه های مواجهه با آنها چاره اندیشی می شود.

اجرای این طرح چند پیامد مثبت در بردارد که به شرح زیر به آنها اشاره می شود:

- تقویت تعامل ضرورت گفتگو درباره مسائل و مشکلات جامعه ایران و تلاش برای رسیدن به اجماع های برآمده از گفتگو کمک می کند، در سطح ستان شبیه ای از نخبگان را در ارتباط با یکی از موضوعات حیاتی جامعه ایران، یعنی خانواده، اساسات نسلی، شناسایی و فعال می کند، تمرینی برای تعامل در همه ندرم جریان های مختلف فکری و گروه های مختلف اجتماعی است،

- تعامل و همکاری صاحب نظران دانشگاهی، فعالان حوزه عمومی و جامعه مدنی و رسانه ای، و مدیران دستگاه های اجرایی راه که برای حل مسائل امروز جامعه ایران بسیار ضروری است، تمجین و تسهیل می شود - اجتماع علمی جامعه شناسی و علوم اجتماعی و شبکه انجمن جامعه شناسی ایران را در سطح کشور فعال می کند و ارتباط جامعه شناسان مناطق مختلف با انجمن را تقویت می کند،

- زمینه ای برای بردن دانش اجتماعی به سمت جنبه های کاربردی و تمرکز بر مسائل بومی و منطقه ای است، و مجموعه ای ارزشمند از دانش اجتماعی در ارتباط با مسائل محلی و منطقه ای ایجاد می کند که هم ارزش ساختی و علمی دارد و هم ارزش کاربردی.

برای تسهیل در بهر مندی دیگران از دستاوردهای این طرح، قرار شد اطلاعات و گزارش های مربوط به اجرای این طرح به صورت شفاف و به هنگام در سایت انجمن جامعه شناسی ایران منتشر شود. به همین دلیل صفحه مخصوص این طرح با آدرس: